

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za teška
kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena na
teritoriji bivše Jugoslavije od 1991.
godine

Predmet br. IT-95-5/18-T
Datum: 9. novembar 2012.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući
sudija Howard Morrison
sudija Melville Baird
sudija Flavia Lattanzi, rezervni sudija

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 9. novembra 2012.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTJEVU OPTUŽENOG ZA SVJEDOČENJE
PUTEM VIDEO-KONFERENCIJSKE VEZE I RAZMATRANJE ZAŠTITNIH
MJERA ZA SVJEDOKA KW-533**

Tužilaštvo

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi

g. Radovan Karadžić

Branilac u pripravnosti

g. Richard Harvey

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po "Zahtjevu optuženog za svjedočenje putem video-konferencijske veze i razmatranje zaštitnih mjera za Svjedoka KW-533", koji je podnesen javno sa Povjerljivim dodatkom 12. oktobra 2012. (dalje u tekstu: Zahtjev), i ovim izdaje odluku s tim u vezi.

I. Tvrdnje

1. Optuženi u Zahtjevu traži da se svjedočenje svjedoka KW-533 (dalje u tekstu: Svjedok) 27. novembra 2012. obavi putem video-konferencijske veze na osnovu pravila 81*bis* Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik).¹ Dana 9. novembra 2012, pravni savjetnik optuženog obavijestio je Vijeće i tužilaštvo putem elektronske pošte da je optuženi odlučio da odgodi predloženo svjedočenje putem video-konferencijske veze do 17. januara 2013, kako bi ga kombinovao sa drugim potencijalnim iskazima putem video-konferencijske veze. Optuženi u Povjerljivom dodatku zahtjevu (dalje u tekstu: Dodatak) prilaže deklaraciju koordinatora predmeta, koji je telefonom razgovarao sa Svjedokom, u kojoj tvrdi da je Svjedoku jedna noga amputirana i da on "strahuje da bi putovanje u Haag moglo da bude opasno po njega i da predstavlja preveliki rizik po njegovo zdravlje".²

2. Optuženi isto tako predlaže Vijeću da razmotri Svjedokov zahtjev za zaštitne mjere svjedočenja pod pseudonimom, izobličjenje slike lica i glasa, i da se izda nalog s tim u vezi na početku svjedočenja Svjedoka.³ U Dodatku, Svjedok izjavljuje da su mu nakon televizijskog intervjua koji je dao 1996. prijetili smrću da će ga ubiti ako se ikad više vrati u Sarajevo.⁴ Svjedok zato tvrdi da i dalje "strepri za svoju bezbjednost".⁵

3. Dana 16. oktobra 2012, tužilaštvo je podnijelo javni "Odgovor tužilaštva na Karadžićev Zahtjev za svjedočenje putem video-konferencijske veze i razmatranje zaštitnih mjera za Svjedoka KW-533" (dalje u tekstu: Odgovor s povjerljivim dodatkom)

¹ Zahtjev, par. 1.

² Dodatak, par. 5.

³ Zahtjev, par. 2, 3.

⁴ Dodatak, par. 6.

⁵ Dodatak, par. 6.

u kojem se protivi Zahtjevu.⁶ Tužilaštvo tvrdi da je optuženi propustio da valjano dokaže da Svjedok fizički nije u stanju da putuje na Međunarodni sud kako bi svjedočio zato što nije dostavio dokumentaciju koja se odnosi na Svjedokovo fizičko stanje.⁷

4. Tužilaštvo se takođe protivi Zahtjevu svjedoka za zaštitne mjere, tvrdeći da informacije dostavljene u Zahtjevu ne pružaju "Vijeću dovoljan osnov da procijeni da li postoji objektivno zasnovan rizik po bezbjednost i dobrobit Svjedoka ili njegove porodice".⁸ Tužilaštvo ukazuje na nedostatak informacija u vezi sa Svjedokovim sadašnjim mjestom stanovanja, njegovim boravištem i sadašnjim posljedicama prijetnje iznesene 1996. godine.⁹

5. Osim toga, tužilaštvo se protivi odgađanju odobravanja zaštitnih mjera do početka svjedočenja Svjedoka i poziva se na "Odluku po Zahtjevu za zaštitne mjere za Svjedoka KW-456", donesenu s tim u vezi 12. oktobra 2012. (dalje u tekstu: Odluka u vezi sa KW-456).¹⁰

6. Dana 22. oktobra 2012, optuženi je podnio "Zahtjev da mu se odobri podnošenje replike: Zahtjev za svjedočenje putem video-konferencijske veze i razmatranje zaštitnih mjera za Svjedoka KW-533" (dalje u tekstu: Zahtjev za podnošenje replike), koji je Vijeće istog dana odobrilo usmenim putem.¹¹ Dana 23. oktobra 2012, optuženi je na javnoj osnovi s povjerljivim dodatkom podnio "Repliku: Zahtjev za svjedočenje putem video-konferencijske veze i razmatranje zaštitnih mjera za Svjedoka KW-533" (dalje u tekstu: Replika), u kojoj dostavlja medicinsku dokumentaciju za potkrepljivanje svog zahtjeva da svjedok svjedoči putem video-konferencijske veze.¹²

II. Mjerodavno pravo

⁶ Odgovor, par. 1, 6.

⁷ Odgovor, par. 1, 4.

⁸ Odogovor, par. 1-2.

⁹ Odgovor, Povjerljivi dodatak, par. 3.

¹⁰ Odgovor, par. 3.

¹¹ Usmena odluka, T. 29221-29222 (22. oktobar 2012).

¹² Replika, Povjerljivi Dodatak A.

7. Pravilo 81bis Pravilnika nalaže da "[n]a zahtjev bilo koje od strana ili *proprio motu*, sudija ili vijeće mogu, ukoliko je to u saglasnosti s interesima pravde, naložiti da se postupak odvija putem video-konferencijske veze".

8. Vijeće je ranije ukratko iznijelo uslove koje uzima u obzir kada procjenjuje da li da dozvoli svjedočenje putem video-konferencijske veze, odnosno:

- i. da svjedok mora biti nesposoban ili imati opravdan razlog za svoju nespornost da dođe na Međunarodni sud;
- ii. iskaz svjedoka mora biti dovoljno značajan da bi daljnji postupak bez njega bio nepravičan za stranu u postupku koja ga je predložila;
i
- iii. optuženom ne smije biti nanesena nikakva šteta u pogledu korištenja njegovog prava na suočavanje sa svjedokom;¹³

8. Ako su ovi kriterijumi zadovoljeni, Vijeće mora utvrditi "da li bi bilo u interesu pravde da svjedok svjedoči putem video-konferencijske veze".¹⁴

9. Vijeće je takođe već napomenulo u obzir da član 20(1) Statuta Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Statut) nalaže da se postupak "vodi u skladu s pravilima o postupku i dokazima uz puno poštovanje prava optuženog i dužnu brigu o zaštiti država i svjedoka". Član 21(2) daje pravo optuženom na pravično i javno suđenje, uz ograde predviđene članom 22 Statuta, koji propisuje obavezu Međunarodnog suda da svojim Pravilnikom o postupku i dokazima osigura zaštitu žrtava i svjedoka, uključujući vođenje postupka *in camera* i zaštitu identiteta. Kao što je jasno utvrđeno u prethodnim predmetima Međunarodnog suda, iz ovih članova se vidi da je dužnost pretresnih vijeća da uspostave

¹³ V. Odluka o video-konferencijskoj vezi i Zahtjevu za zaštitne mjere za svjedoka KDZ595, 18. avgust 2010, (dalje u tekstu: Odluka u vezi s KDZ595), par. 6; Odluka po Zahtjevu tužilaštva za saslušanje svjedočenja putem video-konferencijske veze, 17. juni 2010, par. 5.

¹⁴ Odluka u vezi s KDZ595, par. 7, gdje se poziva na predmet *Tužilaštvo protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-T, Odluka po Popovićevom zahtjevu za svjedočenje dvoje svjedoka putem video-konferencijske veze, 28. maj 2008, par. 8 i *Tužilac protiv Stanišića i Simatovića*, predmet br. IT-03-69-T, Odluka po zahtjevima tužilaštva da se saslušaju svjedoci putem video-konferencijske veze, 25. februar 2010, par. 8.

ravnotežu između prava optuženog na pravično suđenje, prava žrtava i svjedoka na zaštitu i prava javnosti na pristup informacijama.¹⁵

10. Prema pravilu 75(A) Pravilnika, Pretresno vijeće može "nalogom odrediti odgovarajuće mjere za očuvanje privatnosti i zaštitu žrtava i svjedoka, pod uslovom da one nisu u suprotnosti s pravima optuženog". Na osnovu pravila 75(B) Pravilnika, one između ostalog obuhvataju mjere kojima se sprečava da se javnosti ili medijima otkriju identitet ili mjesto boravka žrtve ili svjedoke korištenjem izobličena slike ili glasa ili dodjelom pseudonima, kao i svjedočenjem na zatvorenim ili djelomično zatvorenim sjednicama u skladu s pravilom 79 Pravilnika.

III. Diskusija

A. Svjedočenje putem video-konferencijske veze

11. Razmatrajući prvi uslov za utvrđivanje opravdanosti saslušanja svjedočenja putem video-konferencijske veze, Vijeće je pregledalo podatke koje je optuženi dostavio u vezi sa svjedokovim fizičkim stanjem i njegovom mogućnošću da putuje na Međunarodni sud kako bi svjedočio. Uzevši u obzir starosnu dob Svjedoka, kao i njegovu nesposobnost da se kreće bez štaka nekon što mu je amputirana jedna noga, te njegovu izjavu da "se uz teške poteškoće kreće i penje stepenicama", Pretresno vijeće se uvjerilo da Svjedok nije u mogućnosti da dođe na Međunarodni sud. Iako Vijeće napominje da medicinski dokumenti koje je optuženi dostavio u Replici potiču iz 2007. godine i da bi bilo preporučljivo da optuženi dostavi dokumente ranijeg datuma, Vijeće se uvjerilo da je svjedokovo fizičko stanje takvo da ažuriranija procjena njegovog zdravstvenog stanja nije neophodna kako bi se utvrdilo da on nije u stanju da putuje u Haag radi svjedočenja.¹⁶

¹⁵ V. Odluka po zahtjevu za zaštitne mjere i obavještenjima u vezi s tim, 26. maj 2009, par. 11, gdje se poziva na *Tužilac protiv Tadića*, predmet br. IT-94-1-T, Odluka po Zahtjevu tužilaštva kojim se traže zaštitne mjere za svjedoka L, 14. novembar 1995, par. 11; *Tužilac protiv Tadića*, predmet br. IT-94-1-T, Odluka po Zahtjevu tužilaštva kojim se traže zaštitne mjere za svjedoka R, 31. jul 1996, str. 4; *Tužilac protiv Brđanina i Talića*, predmet br. IT-99-36-PT, Odluka po zahtjevu tužilaštva za zaštitne mjere, 3. juli 2000, par. 7.

¹⁶ V. Odluku u vezi s KDZ595, par. 10.

12. Razmatrajući drugi uslov, Vijeće je pregledalo Svjedokovu izjavu i njenu relevantnost za tačke 9-10 i Incident G8 u Prilogu Optužnice.¹⁷ Nakon što je obavljen taj pregled, Vijeće je zaključilo da je očekivano svjedočenje Svjedoka dovoljno važno i da bi bilo nepravično da se bez njega nastavi s postupkom.

13. Vijeće podsjeća da svjedočenje putem video-konferencijske veze omogućuje stranama u postupku da prate Svjedokove reakcije, a takođe omogućuje Vijeću da procijeni vjerodostojnost Svjedoka i pouzdanost njegovog svjedočenja na isti način kao i u slučaju svjedoka koji je fizički prisutan u sudnici.¹⁸ Prema tome, Vijeće zaključuje da je u interesu pravde da se Svjedoku odobri svjedočenje putem video-konferencijske veze.

B. Zaštitne mjere

14. Kao što je Vijeće u prethodnim prilikama navelo, strana u postupku koja traži zaštitne mjere mora da pokaže postojanje objektivno utemeljenog rizika po sigurnost i dobrobit svjedoka ili svjedokove porodice, ukoliko se u javnosti sazna da je on svjedočio pred Međunarodnim sudom.¹⁹

15. Nakon što je pregledalo Dodatak, Vijeće napominje da je Svjedoku 1996. zaista prijećeno smrću. Međutim, Vijeće takođe napominje da Svjedok nije obrazložio zašto bi prijetnja koja mu je upućena poslije rata, prije šesnaest godina, trebala da ga spriječi da svjedoči pred Međunarodnim sudom bez zaštitnih mjera. Ne postoje indikacije da je kasnije bilo drugih prijetnji upućenih Svjedoku. Vijeće napominje da Svjedok sada živi u Republici Srpskoj,²⁰ ali nema informacija u vezi s tim da li Svjedok još uvijek putuje u Sarajevo. Vijeće se prema tome, na osnovu raspoloživih informacija nije uvjerilo da

¹⁷ Svjedokova izjava dostupna je u elektronskom sistemu za vođenje suđenja kao 1D28230 na osnovu pravila 65ter.

¹⁸ Odluka u vezi s KDZ595, par. 12; Odluka u vezi s KDZ084, par. 10; Odluka po Zahtjevu tužilaštva da se sasluša svjedočenje putem video-konferencijske veze, 22. juli 2010, par. 11.

¹⁹ V. Odluka po Zahtjevu tužilaštva za zaštitne mjere za Svjedoka KDZ487, 24. novembar 2009, par. 13, gdje se poziva na predmet *Tužilac protiv Martića*, predmet br. IT-95-11-T, Odluka po Zahtjevu odbrane za zaštitne mjere za svjedoke MM-096, MM-116 i MM-90, 18. avgust 2006, str. 2-3, *Tužilac protiv Mrkšića i drugih*, predmet br. IT-95-13/1-T, Odluka po Zahtjevu tužilaštva za dodatne mjere za osjetljive svjedoke, 25. oktobar 2005, par. 5.

²⁰ Broj 1D28230, par. 1, na osnovu pravila 65ter.

postoji objektivno utemeljen rizik po bezbjednost i dobrobit Svjedoka, ako bude svjedočio na otvorenoj sjednici.

16. Naposljetku, Vijeće je već odlučilo da "kategorički neće razmatrati" zahtjeve za odgađanje zaštitnih mjera do početka svjedočenja nekog svjedoka.²¹ Ta diskusija se ovdje neće ponavljati.

IV. Dispozitiv

9. Iz tih razloga, na osnovu članova 20, 21 i 22 Statuta i pravila 54, 75 i 81*bis* Pravilnika, Pretresno vijeće ovim

- i. **ODOBRAVA** djelomično Zahtjev, i to u odnosu na zahtjev za svjedočenje putem video-konferencijske veze,
- ii. **ODBIJA** ostatak Zahtjeva, i
- iii. **UPUĆUJE** Sekretarijat da preduzme sve raspoložive mjere kako bi sprovelo ovu Odluku.

Sastavljeno na engleskom i francuskom, pri čemu je mjerodavan engleski tekst.

/potpis na originalu/
sudija O-Gon Kwon,
predsjedavajući

Dana 9. novembra 2012.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]

²¹ V. Odluka u vezi sa KW456, par. 12; v. Konferencija prije izvođenja dokaza odbrane, T. 28827 (15. oktobar 2012).